

01

VÍZRE RÓTT GRAFIKA

A TTS ÚSZÓHÁZ AZ ÁRPÁD HÍDNÁL

— Ha bárki egyszer úgy döntene, megírja a Duna budapesti kultúrtörténetét, bizonyára szentelne egy fejezetet az irodalmi vonatkozásoknak. A Duna Nick Thorpe [1] számára éppúgy egzisztenciális és pszicho-geográfiai tényező, mint ahogy a közép-európai identitás kifejezője Claudio Magrisnál [2], épp úgy a létbe vetettség alapmezeje Esterházy Péternél [3] – és igen, némiképp József Attilánál is –, mint ahogy a rendszerváltás előtti korszak politikai csatatere Moldova Györgynél [4]. Romantikus díszlet Verne Gyulánál [5], a magyar szakrális őstörténet ezoterikus eredet-folyama Bakos Attilánál [6]. És akkor még nem említettük a folyó által keretezett huszadik századi szenvedéstörténeteket és tragédiatoposzokat, vagy épp ellenkezőleg, Tersánszky Józsi Jenő [7] életigenlő bájolgásait.

— Az irodalom számára a Duna: kultúra. Mi több, „metafora: az összetett és az ellentmondásosan rétegződő modern identitás, sőt mindenféle identitás metaforája, mert a Duna nem azonosítható egyetlen néppel vagy kultúrával, hiszen sok országot átszel, sok népet, nemzetet, kultúrát, nyelvet, hagyományt, politikai és társadalmi rendszert összeköt”. [8]

- 01 Stopper - TTS rendezvényhajó, a háttérben Fazakas György irodaházaival, feljebb a Duna Arénával. A folyás irányában vízre tett stég a kenusok, kajakosok kikötését szolgálja
- 02 Nézet a Margitsziget irányából, háttérben a kajak-kenu szövetség székháza, színfalként a Vizafogó lakótelep

ÉPÍTÉSZ |
Ferencz Marcel, Détári György

FOTÓ | Bujnovszky Tamás
 DRÓNFOTÓ | Kovács Apor

SZERZŐ |
 Wesselényi-Garay Andor

— Az építészet és az urbanisztika ezzel ellentétben mindig is hajlamos volt műtárgyként tekinteni a folyóra. A mérnökség szempontjából ugyanis hatalmas eredményként lehet elkönyvelni azt, hogy természeti jelenségből a Duna előbb Pest, Buda és Óbuda gazdasági bejárata, idővel pedig főutcája lett. A rakpartok kiépüléséig, az árvízvédelmi művek elkészültéig a folyópartokon – különösen a pesti oldal késő középkori szakaszain – cserzővargák bűzös műhelyei, halárusok hátsó udvarai tekintettek a folyóra. A Lánchíd átadása voltaképp elválaszthatatlan attól a félsztől és kiszámíthatatlanságtól, amelyet a folyó irtatlan természeti ereje keltett. A hídavatás az első kollektív erőfeszítések egyike volt arra, hogy a három város némiképp függetlenedni tudjon a folyótól, leginkább a zajló jég szezelésétől. A létező kereskedelmi útvonal viszont alapvetően értékelődött át akkor, amikor az új hid térbeli foglalataként Pesten kiépült a Kirakodó tér, vagy Rakpiac, amely szerencsésen ötvözte a gazdasági funkciót azzal a – híddal kompletté váló – városkapu-motívummal amellyel, a város voltaképp Bécs felé kommunikálta változóban lévő státuszát.

01

- 03 Üvegezett rendezvénytér az emelt színpad irányából. A keretek a TTS uszály szerkezeti bordáinak grafikai kiemelésével születtek
- 04 A nyitható korlát teszi lehetővé, hogy az úszóműhöz folyamjáró turistahajók is kiköthessenek
- 05 A vendégteret egy térbe állított kompozíció osztja „repcióra” és „bálszemre”. A térszobor rejti a médiavezetékeket és a gépészeti csöveket

— A természeti jelenségből gazdasági útvonallá domesztikálódó folyó akkor válik előbb Pest, majd Buda főutcájává, amikor az 1838-as, illetve a már csak Budát sújtó 1876-os árvizek után kiépülnek a rakpartok. A folyó rendezésével és a meder szűkítésével eltűnnek a korábbi műhelyek, és a középkori városmag területén is elegáns palotasorral fordul Pest-Buda a folyó felé. Ennek lesz ékköve a Várkert bazár, amely kiválóan felel meg az egyetlen vele támasztott elvárásnak, hogy szép legyen a királynői kertek folyóparti homlokzataként.

— A rakpart egyszerre áldás és – főleg a későbbiekben – átok. A legfontosabb instrumentum ahhoz, hogy a hétköznapok szintjén is függetlenedjen a város a folyótól, ekképp transzformálva a „természetet” műtárggyá. A világörökség részét képező védműveket még a második világháború után is eredeti funkcióinak megfelelően használják: rakodásra. A teherforgalom a lakótelepek építésével jelenik meg, a város pedig akkor falazza el magát végleg a saját folyójától, amikor kétsávos utakként intézményesülnek az egykori partművek, hogy kiszolgálják az észak–déli irányú közlekedést. A kétezres évek elején felmerült a budai szakaszok további szélesítése, a dunaszaurusznak csúfolt bornírt gondolatot végül elvetették az éles kritikák hatására. Kellemetlen emlékül maradt velünk viszont az ambivalencia, amely a Római-partra tervezett mobilgát kapcsán erősödött fel újra. Látványelemként ugyanis felette tiszteljük a folyót, de harmonikus együttélésre szemmel láthatóan képtelenek vagyunk vele. Megjegyzendő: a dolgot a Duna sem könnyíti meg. Az éves átlagban hétméteres szintingadozás, a dekádonként jelentkező komolyabb áradások, az elemi erővel sodródó uszadékfák, vagy ritkulva ugyan, de a jégzajlás kis túlzással mindent levakar a partokról, amit nem tömbkövekből építettek.

— Mindez nem jelenti azt, hogy ne kellene a folyópartok rehabilitációjával foglalkozni. A látványos pályázatok egyik csoportja a nemzetközi példákat követte akkor, amikor a folyót állandónak tekintve, hasonlóképp állandó térszituációkat képzelt el rakpartokként. Egy másik megoldási archetípus ugyanakkor figyelembe vette a folyó mozgását és jutott arra a következtetésre, hogy víz és

város szükségzerű elkülönződését vagy egy ártér, vagy annak nyilvánvaló budapesti hiányában a „tér úszó darabja” [9], a hajó oldhatja fel. Ennek belátásával születtek meg azok a pályaművek – elsőként Janáky István és Makovecz Imre expójavasolataiként –, amelyek gigantikus úszóműveket telepítettek a Dunára és hozták vissza az egykori vízi élet legszebb emlékeit.

— Ha bárki tehát úgy döntene, megírná a Duna és Budapest kapcsolatának kultúrtörténetét, az irodalom és a rakparttörténet után bizonyára külön fejezetet, de legalább is appendixet szentelne az építészet és a hajó kapcsolatának.

— Mely kapcsolat Michel Foucault-ra gondolva éppúgy filozófiai, mint ahogy Makovecz Imrere utalva szimbolikus; éppúgy metonimikus Le Corbusier-t tekintve, mint ahogy funkcionális a modern építészet irányából szemlélve. Utóbbi persze elválaszthatatlan Corbu típus-tárgy-konceptiójától, mégis, különbözik annyiban a szemüveges atyamester lelkesedésétől, hogy a metaforán túl a hajó valóban a természeti erő, a használat és a craft által együttesen alakított olyan forma-komplexum, amelyben minden, hangsúlyozom, minden részlet azt szolgálja, hogy a dolog ne süllyedjen el és ne boruljon fel. Műfogások olyan sorozata, amely meglepően eltérő végeredménnyel szolgált akkor, ha a kényelmet helyezték előtérbe, és akkor, ha a gyorsaságra szavaztak. Forma, funkció. De épp ily változatos végeredményeket produkált, ha minimalista úszó házként kezelték, ha lebegő bútorként szerkesztették, vagy ha biológiai jelenségként komponálták. A tér úszó darabjaként a hajó voltaképp építészeti határterület, megfelelőképp előkészítve a talajt az olyan technofuturista és -optimista elképzeléseknek, amelyek Le Corbusier által illuminálódva előbb Buckminster Fuller munkásságával, azt

05

követve pedig a high-techhel csatornázódtak az építés és az építészeti hétköznapjaiba.

— A hajó, és különösen igaz ez egy partra kötött uszályra, ugyanis egy mozgó ház. Akárcsak Fuller Dymaxionja: épp akkora sebességgel száguld, amekkorával a szél fúj, vagy alatta a víz áramlik.

— Hajó és építészet oda-vissza ható viszonyában tehát mint jin és jang hordozzák egymás minőségeit víz és város, ami különösképp igaz a vízparti építészetre és negyedek kapcsolatára. A parti építészeti visszatérő motívumként emelnek át valami könnyedséget a vitorlavásznak lebbenéséből; nehéz legalábbis másképp értelmezni Kozma Lajos Lupa-szigeti nyaralóit, vagy a balatoni nyaralóépítészetsz legszébb darabjait. Hasonló áthallások jelennek meg jóval nagyobb léptékben Vonnák János bérházán a dél-pesti városrészben: Vonnák a hullámszerű motívumát fogta hadra, Török Péter a Nemzeti Színház körülötti parkban pedig partra vetett hajóként álmodta meg a kertet. Még Zoboki Gábor Müpája sem teljesen független a folyótól: az épület-metszet értelmezéséhez nyújtotta kézenfekvő analógiaként a folyómedret.

— Szinte közhely, ahogy a folyó- és vízparti építészeti gyakran megpróbálnak valamit megjeleníteni a víz mint táj és mint közeg minőségéből. Jóval érdekesebb viszont az, ahogy ennek ellenalakzataként szakítanak a legfrissebb vízre-települések a hajó ikonográfiájával, és helyette úszó hasábokként tűnnek fel a partok mentén. Mindezt remekül példázza Váncza László galériája az A38 rendezvényhajó mellett. Míg utóbbi a komplex funkciójával együtt is megőrizte a hajójelleget, a pár évvel későbbi bővítmény már egy úszó doboz. Hasonló eljárást követ Veszmás Péter irodája a Tiszán, amelyik úgyszintén a dobozok környékére pozicionálja önmagát. Nem volt ez mindig így: Rosta S. Csaba saját lakóhajója még elfogadta a test által nyújtott formai

kereteket, és a hajójelleget nem érintve költözött rendelkezésre álló terekbe. Finom szemléletváltás zajlik az utóbbi két évtizedben: víz az építészetre telepedve, az építészet pedig a vízre húzódva hozott létre egy olyan köztes teret, amelyet remekül tágit tovább Ferencz Marcel új rendezvényhajója, a Stopper.

— Budapest ön- és énképétől elválaszthatatlan a Duna, a folyóhoz fűződő kapcsolatunk ugyanakkor több mint ellentmondásos, és ez nem csak a fentebb vázolt történetből szűrhető le. Miközben sikerágazathoz tartoznak az evezős sportok, az elmúlt évtizedekben fokozatosan szűntek meg a pesti oldalon a vízreszállóhelyek. A múlt század második felében a Kajak-kenu Szövetség jelenlegi székháza is csónakházként üzemelt, és több klub vízreszállóhelye is Vizafogón, a mai Moszkva sétány területén volt. A környék – különös tekintettel a Rákospatak felett épült luxuslakóparkokra – ráadásul úgy indult robbanásszerű fejlődésnek, hogy a szomszédság a sport, a szabadidő és kultúra tekintetében elmaradt mögötte. A dunai elidegenítettséget csak fokozta az északi Duna-sétány megnyitása, amelyet kisvárosnyi ember vett használatba úgy, hogy a folyóparti táj és szolgáltatásrendszer csipetnyit is változott volna akár egy új úszómű megjelenésével.

— Ezt az évtizedes hiányt akarta enyhíteni a szövetség, amikor a vízi sportokhoz ezer szállal kötődő – kora kamaszéveit kis túlzással egy kenuban töltő – Ferencz Marcellt bízta meg egy olyan rendezvényhajó tervezésével, amely a kulturális funkciók befogadása mellett felépítményes úszóműként is alkalmas egy vízreszállóhely, és vele az öltözők, a hajótároló, továbbá képzési és oktatási központ befogadására. Az alapokat egy olyan TTS-uszály biztosította, amely teherbírásával harcokcsik, vasérc szállítása mellett akár pontonhídként is tudott üzemelni. A funkciójából fakadó mérnöki karakterét, fegyelmezett szerkesztési elvét, belső rasztert és a hajókeresztmetszeti szerkezeti megoldásait vették alapul, amikor kialakították az úszómű architektúráját. A homlokzat ritmusát meghatározó és a tömeget kontúrosan a vízre rajzoló keretsor a hajótest metszeti raszterét folytatja olyan magasságot felvéve, hogy a kubus még épp átférjen a Duna-hidak alatt.

03
04
05

*Mert ez a hajó:
az égre és
a vízre vetett
térgrafika,
pszudogótikus
kapocs, amely
összeköti
a hullámzó
és a felhők
szabdalta
kékeket*

- 06 Térbe emelt grafikaként a keretek közé helyezett terpesztett lemez-árnyékolók sraffozásként, tónusként, kiegészítőként hatnak az elsődleges szerkezeten
- 07 Gazdasági híd, szemben a várossal. A külső teraszról lépcső vezet a fedélközi szinthez csatlakozó vízreszálló stéghez

Aggódtak is a csepeli gyárban a méret miatt, hogy a „város” esetleg utálni fogja a hatalmas jövevényt. Az aggodalom alaptalannak bizonyult: a „csónak” szinte fel sem tűnik; a több száz méter széles Duna irdatlan jelenség – léptékével az egész város is épp csak felveszi a versenyt, nem hogy egyetlen hajó. Szerencsésen valósul meg a Napur

06

programja, amely a műleírás tanúsága szerint az egyszerűség, az erő és a harmonikus együttlét állapota.

— Az úszómű két híddal csatlakozik a parthoz: észak felé esik a főbejárat, délre, a város felé a gazdasági. Az Árpád híd irányából érkeve a nyitott előteret is a tömeghez fogó keretsor vezet az üvegezett részbe. A rendezvényteret egy olyan blokk osztja recepcióra és nagyteremre, amelyik

07

07

magában rejt a gépészeti csöveket és a médiát is. A „repcióból” lépcső vezet a fedélközi kiszolgálóegységekhez: a WC-be és a gépházba. Az egységes főtérrel az egész hajót ritmizáló keretsor nyit centrális perspektívát a távolabb lévő Margit-hídra: a tekintetet végül a test is követi. A rendezvényter akadálytalanul ömlik a hátsó teraszra, amely egy emelt színpadról olvad tovább a városi panorámába. A város felé eső teraszról vezet lépcső a kenutárolóba, ahonnan egy stég visz a vízre, vissza a természetbe.

— A rendezvényterem ambíciói között szerepel, hogy megjelenítse valamiképp a kajak-kenu sport történetét, hazai sikereit. Ennek legfőbb elemei a vitrinek, amelyek a padlóba süllyesztetten installálják a fontosabb relikviákat, például Kolonics György kenuját.

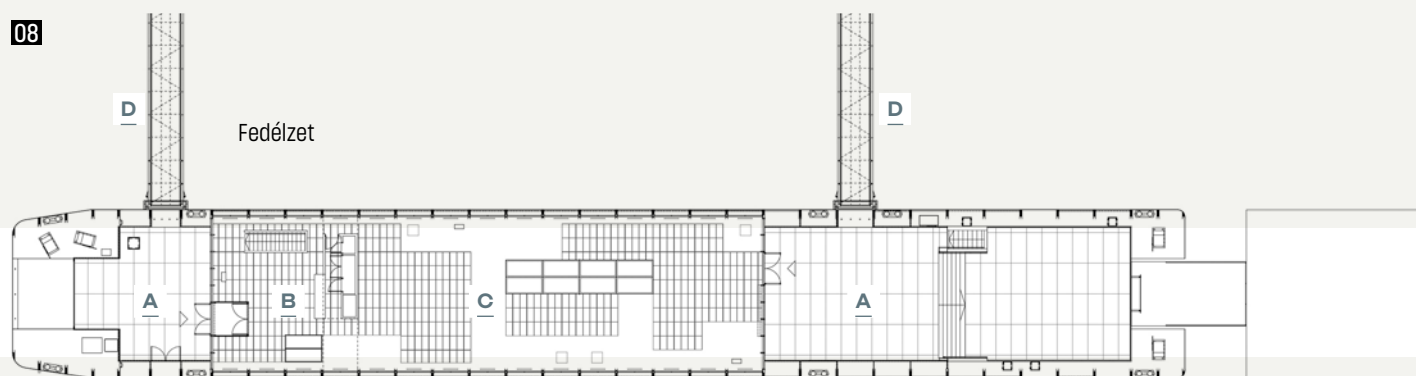
— Ferencz Marcel életművének meghatározó darabjai születtek a transzcendens expresszionizmus égisze alatt, amelynek során úgy sikerült bizonyos személyes érzetekkel telítenie az építészetét, hogy közben csak annyiban váltak narratívvá a házai, hogy egyértelművé tették: azok pusztán szólnak valamiről. Kevésbé a jelentés, mint inkább a kifejezés a meghatározó az életműben. Az ehhez szükséges, voltaképp magányos formálási metódust ugyanakkor érdekesen egészíti ki egy olyan újra és újra visszatérő szerkesztési elv, amely a házai határozott érzelmi töltete mellett meglepő párhuzamot mutat a strukturalizmussal. Hófehér akusztikai panelek raszterlyuggatott álmennyezeti elemei szolgálták a BorderLINE Architecture [10; 11] installációjának – voltaképp variábilis – alapanyagaként. A Névelő névelők építészet-irodalmi kiállításán binder-kapcsokról függő hófehér papirlepedő-felhő fogadta a látogatót, a geometriával és az egységes lapmérettel regulát adva írók és költők grafikailag igencsak vegyes lapszéli firkaiknak. [12] A Debreceni Egyetem kampuszán felépült számítógépközpont egyszerre biccentés a strukturalizmus és a vele egy tőről fakadó japán metabolizmus felé, amikor egy kitöltésre váró kockaként jelenik meg az a hófehér keretsor,

mely sajátos monumentalitást kölcsönöz a debreceni háznak. Vukoszávlyev Zorán szép szavaival a debreceni épület „nem formájával magyaráz, hanem szellemiségével és látható-tapintható-közérthető építészeti megoldásaival, gépészeti és villamos berendezéseivel mesél.” [13] A debreceni házat motiváló keretrendszer itt a hajótest tömegszervezőjévé válik. Meggyőződésem ugyanakkor, hogy a kifejezés és a szerkesztés – szerkesztettség igénye – Ferencz Marcel esetében a rajz aktusában fonódik össze. Miközben felette problémás lenne őt a rajz autonómiáját és egyenrangúságát valló építészek közé sorolni, a debreceni számítógépközpont és ez a hajó is voltaképp ugyanaz: az égre és a vízre vetett térgrafika.

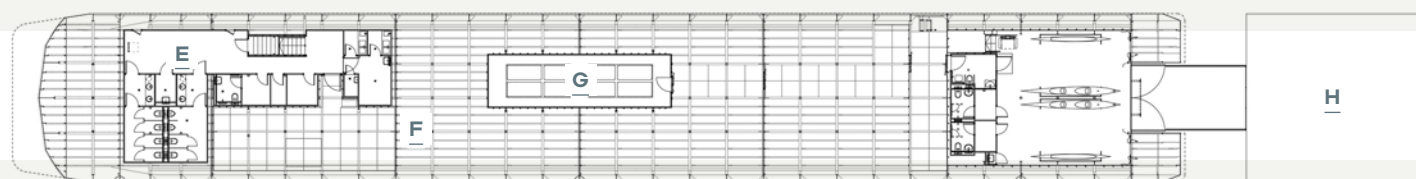
08

09

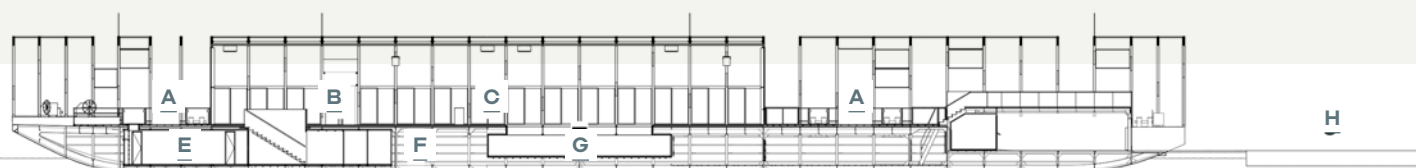
— „A rajz – ahogy egy tanulmányban korábban már rögzítettem – Ferencz Marcel számára ennél egyszerre fontosabb és lényegtelenebb: nem pusztán az idea neoplatonikus közvetítője, netán örökítője, de nem is pusztán nyelv, hanem belső lajtorja. A létbevetettség olyan ritka és különleges állapota, amely a csináláson, a vonalak ösztönös, érzeki ritmusán keresztül vezet nemcsak az építészettel kapcsolatos gondolatok felfedezéséhez, hanem egy különleges tudatállapot eléréséhez. A rajz az ő esetében nem pusztán a világ dolgaihoz vezető eszköz, hanem a transzcendens ismeretterénymokat a hétköznapokhoz rögzítő kapocs. Az intuitivitásról írott DLA-értekezésének tézisgrafikája egy világmodell, amely a lélek, teremtőerő, intuíció, látomás meghatározhatatlanságának pillanatideig élő metszete. Csíkszentmihályi Mihály flow-élményének saját interpretációjával: mikor az intuíció állapotában időtlen érzésünk támad, az annak a jele, hogy a saját-idő világában, önmagunk világmetaszetében tartózkodunk.” [14] A rajz egyszerre tartalom és hordozó, állapot és illusztráció, az intuitívitas kezdete és vége Ferencz Marcel számára: egyszerre létközeg és a gondolat antropológiai őseredete – a testből táplálkozó, de a test által megszületett létező, amely már értelmezhetetlen egy katalógus lapjain,

Fedélköz

Metszet

A | Terasz
 B | Fogadótér és információ
 C | Rendezvénytér
 D | Híd

E | Szerviz, mosdók
 F | Fedélköz
 G | Vitrin
 H | Stég

- 08 Alaprajzok. A fedélköz vízzáró acéllemezekkel tagolt, ez elzárta a forgalom elől. Ebbe, a látogatók által meg nem közelíthető térbe „lóg” be a rendezvénytér padlóján üveggel megnyitott vitrin Kolonics György kenujával
- 09 Rendezvénytér médiával, klímával. Noha a doboz üvegezett, nyáron sem melegszik fel a tér, amennyiben engedik azt a buktatható ablakokkal átszellőzni. A klimatizálást a Duna végzi, amely a kánikulák idején sem melegszik sokkal húsz fok fölé

netán egy kiállítóterem falain. Ahogy erről már úgyszintén szóltam egy korábbi cikkemben: „ezek a voltaképp Bruno Tauthoz és a kora húszas évek expresszionista építészetének alkotásmetódusához visszavezető, továbbá Theodor Lipps Einfühlungstheorie-jét idéző gondolatok helyezik Ferencz Marcel építészetét a transzcendens expresszionizmus hagyományába.” [15] A Janáky István által tételezett öröklött ízlés újabb kulcsfogalom Ferencz Marcel építészetének megértéséhez, ugyanis a vele együtt járó belső reguláció magyarázza azt a rugalmasságot, alkalmazkodóképességet, amely az életmű formai almotívumaként jelentkező strukturalista tömeggrafikák megszületéséhez vezettek. Mert ez a hajó: az égre és a vízre vetett térgrafika, pszeudogótikus kapocs, amely összeköti a hullámozó és a felhők szabdalta kékeket.

— A keretek közé terpesztett lemez, akár egy sraffozott felület: árnyék, kitöltés és textúra: a víztükör

hullámkönnyedsége a felületen. A végeredmény pedig egy olyan egyedi struktúra, amelyből bőven lehetne akár több is: feljebb egy vörös, a túlparton egy lila, lejjebb, a Lánchíd pesti oldalán meg egy kék pettyes rózsaszín a sok Barbienak és Kennek.

— Mert efféle játékos dobozokra még bőséggel szükség lenne, és a partvidéki vízsvatagra tekintve: még helyük is lenne. Rendkívül fontos lenne annak a szerencsére nem csak metaforikusan létező átmeneti térnek a fejlesztése, amely a város és a víz találkozásánál ezúttal a Napur úszóművében öltött testet.

— És végül engedjessék meg egy zárómondat. Ez a cikk egyértelmű fókuszpontokat rögzít, de nem pusztán méltányosságból, hanem a tények okán is rögzíteni kell: Ferencz Marcel életműve és ez a ház is egészen másképp alakul alkotótársa, Détári György munkája nélkül.

09

ÉPÍTÉSZ: Ferencz Marcel, Détári György (Napur Architect Kft.) | TERVEZŐTÁRS: Nyul Dávid | TERVEZŐ MUNKATÁRS: Holyba Pál | GÉPÉSZET: Lucz Attila (Hvarc Kft.) | VILLAGOSSÁG: Ivanics Zoltán (Provill Kft.) | VILÁGÍTÁS: Morvai Zoltán (Be Light Kft.) | STATIKA: Szalai László (Vátev Mémnök Iroda Kft.) | HANGOSÍTÁS: Magos Balázs (Intertone Elektroakusztikai Kft.) | TŰZVÉDELEM: Horváth Lajos | AKADÁLYMENTESÍTÉS: Pandula András | BELSŐÉPÍTÉSZET: Jahoda Márton (JAAD Kft.) | HAJÓTERVEZÉS-HAJÓGÉPÉSZ-ELEKTROMOS GENERÁL: Pannon Építőműhely Kft. | HAJÓTERVEZŐ-HAJÓGÉPÉSZ TERVEZŐ: Pompor Gyula, Varga Imre, Pintér Béla, Barta Barát Bence | HAJÓVILLAMOS TERVEZŐ: Nagy Gyula | VÍZÉPÍTÉS TERVEZŐ: Baksay Zoltán | DRÓN: Kovács Apor | KIVITELEZŐ: MAHART Tízayacht Kft.

IRODALOM / REFERENCES

- [1] Thorpe, Nick: *A Duna - Utazás a Fekete-tengertől a Fekete-erdőig*, Scolar, Budapest 2015.
- [2] Magris, Claudio: *Duna, Európa*, Budapest, 1992.
- [3] Esterházy, Péter: *Hahn Hahn grófnő pillantása, Lefelé a Dunán*, Magvető, Budapest 1991.
- [4] Moldova, György: *Ég a Duna, Riport a Bős-nagymarosi vízlépcsőről*, Kertek, 2000, 1998.
- [5] Verne, Gyula: *A dunai hajós*, Móra, Budapest 1982.
- [6] Bakos, Attila: *A Duna evangéliuma, A magyar szakrális őstörténet feltárása*, Mandala-Seva, 2004.
- [7] Tersánszky, Józsi Jenő: *Sziget a Dunán*, Révai, Budapest 1948.
- [8] Magris, Claudio: *Duna, Európa*, Budapest 1992, p 441.
- [9] Foucault, Michel: „Eltérő terek”, in *Nyelv a végtelenhez - Tanulmányok, előadások, beszélgetések*, Latin Betűk, Debrecen 1999, p 157.
- [10] Ferencz, Marcel - Wesselényi-Garay, Andor: *BorderLINE Architecture, 12th Architecture Exhibition - La Biennale di Venezia, Hungarian Pavilion 29 August 2010 - 21 November 2010 21 (ex cat) ed: Wesselényi-Garay Andor, Műcsarnok - Kunsthalle, 2010 (Translated by: Sarkady-Hart Krisztina) p 360.*
- [11] Ferencz, Marcel - Wesselényi-Garay, Andor: *BorderLINE Architecture - Munkanapló / Working Diary, 12th Architecture Exhibition - La Biennale di Venezia, Hungarian Pavilion 29 August 2010 - 21 November 2010 21 (ex cat) ed: Wesselényi-Garay Andor, Műcsarnok - Kunsthalle, 2010, p 118.*
- [12] Hegedűs, Orsolya: „Vadhajtások, A debreceni Déri Múzeum két kiállításáról, Névelő növények - Rajzoló szepírók”, *Balkon*, 2012/7-8, pp 38-40.
- [13] Vukoszavljev, Zorán: „Léptékben lépték nélkül - in scale without scales”, *Régi-Új Magyar Építőművészet*, Vol 4, No 7 (2013), pp 13-15
- [14] Wesselényi-Garay, Andor: „Ferencz Marcel munkássága”, *mmakademia* [honlap] <<https://mmakademia.hu/alkoto/-/record/MMA27000>> [utolsó belépés 2020-04-21].
- [15] Wesselényi-Garay, Andor - Csanády, Pál: „Transzcendens expresszionizmus: A Duna Arénáról (korábbi nevén Dagály Úszóáréna)”, *Metszet*, Vol 8, No 1 (2017) p 36-41.

ABSTRACTS

KATONA, Vilmos - FUNK, Bogdán: MESSAGE TO THE FUTURE

Citation: Metszet, Vol 11, No 3 (2020), pp 14-23, DOI: 10.33268/Met.2020.3.1

HOLY CHURCH OF POPE JOHN PAUL II, PÁTY, HUNGARY | Architect: **Robert GUTOWSKI**

From the 1980s onwards Páty has steadily grown a satellite town to Budapest, mixed in terms of architectural character and identity. To build a new church is not a question of placing bricks upon brick, somehow held together by a concrete substructure, more

is required to reflect a growing community. Therefore the choice of adopting an elliptical plan form references the strong tradition for geometry in religious architecture to create a communal space that supports not only the Eucharistic rite, also a new congregation.

Finally the use of brickwork combined with smooth rendered interiors defines the balance between public and spiritual spaces, the old village structure and the new inhabitants of a growing town.

DEICHLER, Tímea: COMMUNICATION LEVELS

Citation: Metszet, Vol 11, No 3 (2020), pp 24-29, DOI: 10.33268/Met.2020.3.2

BEERCROFT BUILDING, UNIVERSITY OF OXFORD, UNITED KINGDOM | Architect: **HAWKINS BROWN**

A theoretical and experimental physics research facility require innovative design solutions in terms of a building's functionality and location, especially when set in a world famous historical context. This building functions at many levels, ranging from

the secluded basement labs to the open communal workspaces. These workspaces are located purposely at split floor levels to create a conversational atmosphere. The game of togetherness through separation is played out throughout the building's fabric,

further referenced in the use of materials: bronze, glass and copper applied in a similar rhythm to its neighbouring buildings. The aim being to follow the current tendency in the UK's educational architecture.

CSANÁDY, Pál: FORTY THREADS OF DOUGLAS FIR

Citation: Metszet, Vol 11, No 3 (2020), pp 30-35, DOI: 10.33268/Met.2020.3.3

WOODEN CHAPEL, UNTERLIEZHEIM, GERMANY | Architects: **John PAWSON**

At what first appears to be a pile of fresh cut logs a wayside chapel has been raised at the edge of a forest clearing. A design which raises questions of emotions, transcendentalism, even propaganda or

mysticism this log built chapel could be said to function on a less than sacrilegious level and more as a place to wonder at the beauty of nature, calm and peacefulness. A minimalist use of materials, technical solutions and

spatial experimentation can be, as in this case, employed to create this type contemplative space.

WARE-NAGY, Orsolya: FINE TEXTILED BRICK

Citation: Metszet, Vol 11, No 3 (2020), pp 36-41, DOI: 10.33268/Met.2020.3.4

YVES SAINT LAURENT MUSEUM, MARRAKESH, MOROCCO | Architects: **STUDIO KO**

When designing a museum the main challenge is to create a neutral background upon which artefacts and artworks might be presented which is made easier when the nature of the exhibits is known. Items of clothing

accessories and drawings all created by the same hand: therefore the real challenge lays with how to dress the museums exterior. Rising from stone at pavement level, passing over a concrete belt up towards decorative

brickwork which has been treated more in like a textile than a construction material creating a play on light and form indicative of the works of Yves Saint Laurent.

WESSELÉNYI-GARAY, Andor: GRAPHICS ENGRAVED ON WATER

Citation: Metszet, Vol 11, No 3 (2020), pp 42-49, DOI: 10.33268/Met.2020.3.5

STOPPER - TTS BARGE, BUDAPEST, HUNGARY | Architects: **Marcel FERENCZ and György DÉTÁRI**

The Danube as metaphor for a nations culture, people, language, traditions, possibly political and social systems sets the ideal background for developing a barge as a social events hub. Taking this to the next level a barge placed

on the river is no longer a building, boat or an urban intervention, it can be regarded as a work of art. Here a barge has been developed in such a fashion as to function on many levels ranging from its primary purpose

as an events location, social tool and focal point reflecting not only itself but also its social/economic context.

GETTŐ, Katalin: COLOUR PATCH ALONG THE RANONORSOR

Citation: Metszet, Vol 11, No 3 (2020), pp 50-55, DOI: 10.33268/Met.2020.3.6

SAINT MOORS KINDERGARTEN, PÉCS, HUNGARY | Architects: **József KOLLER and László CSATAI**

Moving through the historic centre of Pécs a solid patch of colour appears, a cardinal red rendered assembly of play blocks. Following the initial impact of this bold building, the horizontal, transparent nature

of its form takes precedence creating a safe place for children to learn and play whilst framing unobstructed views of its surroundings. Following examples of kindergartens in both Japan and China the

flat roof serves as a playground maximising the potential for child development in conjunction with the idea of creating a "microcosmic" symbolic environment.

KAPOVITS, Géza - SZILVÁSI, Attila: RED ROCK, REDWOOD, RESTAURANT

Citation: Metszet, Vol 11, No 3 (2020), pp 56-59, DOI: 10.33268/Met.2020.3.7

MARINA, ALSÓÓRS, HUNGARY | Architects: **Attila SZILVÁSI, Attila BENDE and Gábor KISS**

The genius loci of the Lake Balaton inspires an all encompassing architectural response. The development of a marina naturally leads to the need for a complex building that changes function: from leisure during the high season

to a maintenance facility during downtime. Use of local Balaton Redstone combined with larch as a decorative covering combines the local architectural character with a traditional for timber in maritime design. The resulting

building is balanced according to orientation: leisure towards the lake and maintenance towards the land. Rational and aesthetically apt for the location